

ליאת אלבלינג: עד דק

סבה ואביה של ליאת אלבלינג היו בעליו של מפעל שיש משגשג בשוק הפשפשים ביפו. בתחילת שנות האלפיים, כאשר החלו חברות פרטיות להשתלט על האזור ולדחוק את בעלי העסקים הוותיקים, ירד המפעל מנכסיו, צבר חובות כבדים ולבסוף נסגר. האירוע הפך לטרגדיה משפחתית, ועם מות הוריה נאלצה אלבלינג למכור את בית ילדותה. פיסות האריחים והקירות שאספה מן הבית לאחר ששופץ, השמורות עדיין בקופסה בסטודיו כמעין מצבת זיכרון, משמשות עבורה כשרידים של מפעל חייו של אביה ושל בית משפחתה וכחומרי גלם בתערוכה. בשנים אלה הפכה אלבלינג לאם. כשהבחינה לאחרונה כי בנה הפעוט אוסף אבנים בעת טיוליהם בגינה השכונתית, החלה לצלם את האוסף שהצטבר, וכמו השאילה מבנה את האבנים לפרויקט משותף.

התערוכה "עד דק" יוצרת תמהיל בין דורי של חלקי אבנים מן הבית שגדלה בו ומן הבית שבנתה כבוגרת. באמצעות פעולת הצילום היא מפגישה בין אבני השיש של האב לבין אבני הדרך של הבן. חומרי הגלם המצולמים יוצרים מפגשים מרתקים ולא צפויים: האבנים המצולמות מודפסות, נגזרות ולאחר מכן מצולמות בשנית; חורים שנפערו מתמלאים בתצלומי אבנים חדשות, שברי החרס נבנים לכדי כדים חדשים, ומשטחי השיש והקרמיקה הישנים מתלכדים לכדי מציאות חדשה ומקבלים מקום חדש בהיסטוריה המשפחתית.

העבודות בתערוכה מציגות חורים ומרחבים מרוקנים, כשהתצלום - שמצולם שוב ושוב - מחליף את החומר הממשי. הייצוג הממשי היחיד של בית הוריה בתערוכה הוא תצלום חלל המגורים בבית המקורי, שנפרש כטפט סביב הבאר ההיסטורית בגלריה. הטמעתו של דימוי של בית שכבר אינו קיים בתוך מבנה היסטורי אשר שינה את ייעודו, יוצר חיבור ייחודי בין הפרטי לציבורי, בין החומרי למדומה ובין הממשי למיוצג.

את התערוכה חותמת עבודת וידיאו דו ערוצית שבה נראות ידיה של האמנית אוחזות בפטיש וכותשות עד דק מרצפות אבן חול מבית הוריה. קול הלמות הפטישים מייצג הרס ולא בניה, שעה שהאריחים המצוירים שבים אל מקורם וחוזרים להיות החול שממנו נוצרו, העפר שממנו באו. אך מגע הידיים בחומר הממשי כמו מבקש להנכיח דווקא את מה שאין, ואולי להיפרד בדרך היחידה שהעלתה בדעתה: לרסק את החומר עד דק ולהסכים להישאר רק עם הזיכרון.

רוית הררי